

אבן מאסו השונים

מלחמה על מה שכינינו "קבוצת-החצר של בן-גוריון", תוך סיכון עצמנו? או שהגיע למסקנה זו רק אחרי שמר

בגין

בן-גוריון מסר לו את השלטון, מתוך אמונה מוחלטת כי אכן הוא ימשיך במדיניות זו של בטחוניזם עקרי?

דיבורים אינם תחליף למעשים

כבוד היושבי-ראש, אילו היתה לפנינו הצעה לסדר-היום על דברי מר אבן, כלשונם, היינו מצביעים בעד הממשלה, להסרתה מסדר-היום.

אולם לפנינו הצבעת אמון. מי שמצביע נגד הצעות גח"ל ורפ"י, כאילו מצביע אמון בממשלה זו, במישור המדיני והמרחבי, לכך איננו יכולים להסכים.

אמון אפשר להביע רק דמושלחה החוזבת בדרך הנכונה — אם בצעדים גדולים, אם בצעדים קטנים. אבל אי-אפשר להביע אמון לממשלה המרבית — לפעמים — בכיוון הנכון, אך ההולכת בכיוון ההפוך, הכיוון הקורב.

כמעט שלוש שנים עברו מאז כינון ממשלת אשכול. מה נעשה בתקופה ארוכה זו לקירוב השלום, לשינוי מדיניות החוץ, להפשרת הקיפאון האינטלקטואלי, להמחשת המאבק למען זריקום בשלום, כדברי מר אבן?

מנהיג ערבי גדול, אל-חביבי בורגיבה, יצא ביוזמת-שלום נועזת. פרסיה אינם חשובים — הכחנה היתה הקובעת. מה עשתה ממשלת ישראל כדי לעודד יוזמה זו, כדי לשבור את הקיפאון מהצד שלנו? האם לא הלכו בטאוני הממשלה בדרכס של האדונים בגין ופרס, ששניהם טענו כי זוהי מיוזמה להשמדת ישראל?

לשם מה נשלח דובר ממשלה זו, חברי-הכנסת דויד הכהן, לוועידת פירנצה האחרונה, אם לא כדי לפוצצה מבפנים? בעוד שבוע-נזכר בפרוטרוט על מחדלי הממשלה, ועל ציוויי המעשה, במסגרת הדיון על משרד-החוץ של מר אבן, דיבורים חיוביים אי שר יכולים להיות תרין. מה למען קירוב השלום, בתנאי שהם משמשים הקדמה למעשה, ליוזמי למעשה, סיכום של מעשה. אבל יש סכנה בדיבורים המשמשים תחליף למעשה, היוצרים אשליה כאילו מהי זיהם הם עצמם מעשה.

אנו מזהירים מפני אשליה זו. השלום לא יבוא מעצמו, וגם לא מדיבורים. השלום זקוק למיבצעים — כשם שמלחמה זקוקה למיבצעים. למיבצעים אלה, כבוד שר החוץ, אנתוני מנצ'סטר — והלאהי שלא נחכה לשוא. עד אז לא נוכח להביע אמון לממשלה זו. סיעתנו תימנע, על כן, מהצבעה.

פרס? האם הוא רודף-השלום המושבע, שטוהר בזנותיו סוף? האם הוא האיש — הוא או מורו — שעשו אי פעם מעשה, ולו הקטן ביותר, לקירוב השלום?

השלישייה המנהיגה של רפ"י נתנה למדינת-ישראל את פרשת קיביה; את עסק הביש המבועית של שנת 1954; את ההתקפה הסרת העילה של עזה בפברואר 1955, שפתחה את מרוץ הזיון הרה-השואה במרחב; את פעולות-ההכנה למיבצע-סיני שנקראו, פעולות-גומלין; את ההתקשרות עם כוחות-השחרור הקולוניאליסטיים בצרפת; את ההתקשרות עם כוחות-השחרור הגרמניים מסוגם של פרנץ-יוזף; את מיבצע-סיני; את הפגנת-הסרק האחילית והמסוכנת של שבט 2; וההתנגדות הנמרצת לכל פעולה למען הפירוק האטומי של המרחב.

ובאותה עת עצמה חיבלה שלישייה זו בכל ניצן של יוזמת-שלום. היא מנעה בעד אורח ישראלי בדרג בכיר להיענות להזמנה של גמאל עבד-אל-נאצר ולבוא לקהיר, כשהוא אף עלה לשלטון. היא אסרה על משה שרת להיפגש עם עבד-אל-נאצר, כשהוא פנה אליו בכתב בלשון "אחי שרת". היא התניקה כל יוזמה כמו ועידת-פירנצה ועשרות יוזמות אחרות, שפורסמו ושלא פורסמו. היא הקימה כולב לערביי-ישראל בדמות המימשל הצבאי.

מרדכי בן-פורת (רפ"י): אפילו אינך ראוי לקריאת ביניים!

ארי אבנרי: אז למה אתה קורא?

"השתלבות במרחב" ו"בטחוניזם"

מר אבן צדק בכל אשר אמר על נושא זה. הוא צדק באמרו כי "אנחנו" — קרי: ממשלת ישראל — אשמים חלקית בניתוק הרוישיה עם הערבים, בקיפאון המוחלט של המחשבה המובילה להשתלבות ישראל במרחב.

איננו יכולים להתנגד לכך. ואיך יכולנו להתנגד? הרי אלה המילים שאנחנו יצרנו וטבענו: "השתלבות במרחב", "ניחוק הרוישיה", "קיפאון המחשבה", "ביטחוניזם".

בבית-מדרשו שלנו צמחו מושגים אלה. בגללם נרדפנו. בגללם הושמצנו בעוכריי-ישראל ובכונני במדינה. בגללם סבלנו מפצצות, הוכינו באלות, נשברו עצמותינו ותוארנו כמפייצות כפי דוברי המדינה.

אנו מברכים את שר-החוץ על כי אימץ מושגים אלה לעצמו. גם איננו יכולים לראות כל פסול באכסניה. אני רוצה להסתייג בכל החריפות מדברי חברי-הכנסת פרס על מהבר סידרת-המאמרים, מר אריק רולו. מר רולו הוא יותר מאשר עיתונאי. הוא אישיות גדולה, רודף שלום ישראלי-ערבי. הוא פעל רבות לא רק בשטח העיתונות, כי גם בחיידות בינלאומיות למען השלום במרחב.

מאמרו המצויינים על בעיות ישראל, שהיוו הד בעולם הערבי, הם תרומה חשובה לשלום, ואנו שולח לו ברכה מעל במה זו.

ובכלל — מי הם המתמרמרים על השמצות בחוץ-לארץ? האם לא ממשלתם של ראשי רפ"י והיום השמיצה כל בעל דיעה שונה בחוץ-לארץ, באמצעות בטאונים רשמיים ושגרירי ישראל? רבותי חברי-הכנסת, יכולתי לספר לכם כמה וכמה סיפורים, מנסייני האישי.

מתי התפכז מר אבן?

אך איננו פטורים מלשאלו: מתי באה התפכחות מפתיעה ורצויה זו של שר-החוץ?

מר אבן היה מדינאי בכיר של ממשלת בן-גוריון, ולאחר מכן כיהן בה כשר בממשל שנים. מתי גילה כי מדיניות בן-גוריון הובילה לקיפאון אין-יכולה לאסוף? לפני סיני? בזמן סיני? אחר סיני?

ואותו ניתוק של הרוישיה, שהוא מייחס לממשלת-ישראל אשמה חלקית לו, מתי הוא היה? "הימים אנחנו לכונן מחדש את הרוישיה עם הערבים, שהפסקתו נבעה חלקית מאשמתנו" — אומר מר אבן בלה מונט. מתי היתה אשמה זו, ומה חלקו של מר אבן בכך? ומר לוי אשכול, שהיה שר מרכזי בממשלת בן-גוריון בכל התקופה הזאת — מתי הרגיש הוא שאנחנו צודקים? האם חשב כך גם כאשר הכרונו אנחנו, ערב מיבצע-סיני,

להגן הצהרתה של סיעת העולם הזה — כוח חדש, שנמסרה בכנסת בדיון על הצעות אי-האמון של רפ"י ו"גח"ל, בעקבות הראיון שנתן מר אבא אבן לפני ארבעה חודשים למר אריק רולו, העורך לעניינים מרחביים בעתון הצרפתי אדרי-ההשפעה לה מונד.

שום עתון ישראלי לא הביא אף מילה אחת של הצהרה זו. גם קול ישראל פסח עליה — כאשר מסר את הצהרות כל הסיעות האחרות. לעומת זאת ציטט אותה לה מונד, יחד עם דברי מר אבן. לה מונד לא מצא לנחוץ לצטט את דברי חברי-הכנסת פרס ובגין, שנימקו את הצעת אי-האמון.

כבוד היושבי-ראש, כנסת נכבדה, "שתי גדות לירדן — זו שלנו, זו גם כן" — כך הכריז זאב זיבוטינסקי לפני דור, וכך טוענת תנועת-החירות השכם והערב, עד עצם היום הזה.

היו שקיח כי תנועת-החירות זנחה תורה זו, כדבר שאבד עליו הכלח. אך היא מופיעה כהקדמה למצע המשותף

פרס

של סיעת גח"ל לפני שנה, ובשבוע שעבר בלבד הכריז חברי-הכנסת מנחם בגין כי הרצון לכיבוש שתי גדות הירדן הוא תנאי בליעבור אפילו לאיחוד שתי גדות גח"ל. איך תשיג תנועת החרות את הגבולות ההיסטוריים? איך תגיע לגדה השנייה של הירדן?

האם במיצעו שושנים, כמתנה מידי האומה הערבית, כתרומה לשלום — או כדם ואש, בסער מלחמה, תוך ניסול בני העם היושב שם?

תורה זו היא תורה של מלחמה בלתי-נימנעת. היא מגבירה בעולם הערבי את הפחד מפני רצון-ההתפשטות של ישראל. היא תורמת תרומה למחרת-היהלמלחמה שמעבר לגבול.

כל אדם בישראל מבין זאת — אלה שהצביעו בעד גח"ל, ואלה שהצביעו נגדה. אם כן, מה חטא שר-החוץ, מר אבא אבן, כשאמר, כי "מר בגין מסמל את האיריזניזם של אותם החולמים על סיפוח ממלכת ירדן?"

קביא, עסק הביש, סיני

על כך גועשת חרות. על מה גועשת רפ"י? אמר מר אבן: "חסידי בן-גוריון יציעו את דעת-הקהל באי-פשרותם ההולכת, עדה-הסוף בשטח הביטחון". על מה יצא הקצף של חברי-הכנסת שמעון

מדוע לא חוסלו? ומה זה בכלל לא-כדאי? יותר מי' ל"ד לזולאר? או 6 ל"ד לזולאר? או 9 ל"ד לזולאר?

חשוב לדעת את ערך הדולאר הנחטך — לא במוצע לכל התעשייה, ואפילו לא במוצע לכל ענף, אלא חשובה בכל ענף ההתפלגות של מיספר המפעלים, מיספר העובדים וערך התפוקה לפי המחיר של דולאר נחטך.

חלק גדול מהתעשייה מייצר במחיר יקר, למרות שהשכר הוא נמוך. זה הכשיל את הפיחות הקודם, זה יכשיל גם פיחותו להבא — אם יקום פיחות בגובה של 6 ל"ד לזולאר, כפי שמנבא הפייננשל טיימס.

שום לחץ על העובדים לא יפא מצב זה. להיפך, זה ייצור אשליה, נרקוזה מרגיעה, ויעכב את ההבראה האמיתית.

ההבראה היא: תוכנית-אב ברורה, חדיש-מעמית, שתקבע שתוך מועד מסוים, נגיד שנתיים, יחוסלו כל המפעלים המייצרים במחיר של למעלה משבע לירות לזולאר, ותוך תקופה (המשך בעמוד 26)

העיקרי? מהו השיקול העליון, הדוחה כל שיקול אחר? צריך שיהיה אומץ-לב לבחור, אומץ-לב להכריע בצורה חדיש-מעמית.

אנו סבורים שהעיקרון האחד והקובע בתקופה זו הוא: עצמאות כלכלית. כלומר: תמריץ קיצוני למיפעל יעיל, מצליח ומייצא — וחסול אכזרי של ענפים כושלים ומיפעלים כושלים, שהם ככדור-עופרת על המשק היוצר. לא עדיפה עדינה ובלתי-יעילה, אלא חיסול, פשוטו כמשמעו.

יש קריטריון אחד, אובייקטיבי, אכזרי ובלעדי: כושר ההתחרות בשוק העולמי. כלומר: הערך הממשי של הדולאר הנחטך.

וכאן, כבוד השר, חסרים לגמרי הנתונים. איש אינו יודע מה מחיר הדולאר הנחטך בכל ענף, ובכל מיפעל. זה נשמר בסוד כמנס. לאחר הפיחות הקודם אמר מיכאל צור, המנהל הכללי-לשעבר, כי יש בארץ 300 עד 400 מיפעלים לא-כדאיים, ויש המייצרים לפי 9 ל"ד לזולאר ואף יותר. מר צור הבטיח לחסל מצב זה בהדרגה, תוך שנתיים.

הודעה זו יש בה הלעגת דעת-הקהל. ראשית, ספק רב אם היו אז רק 400 מיפעלים כאלה.